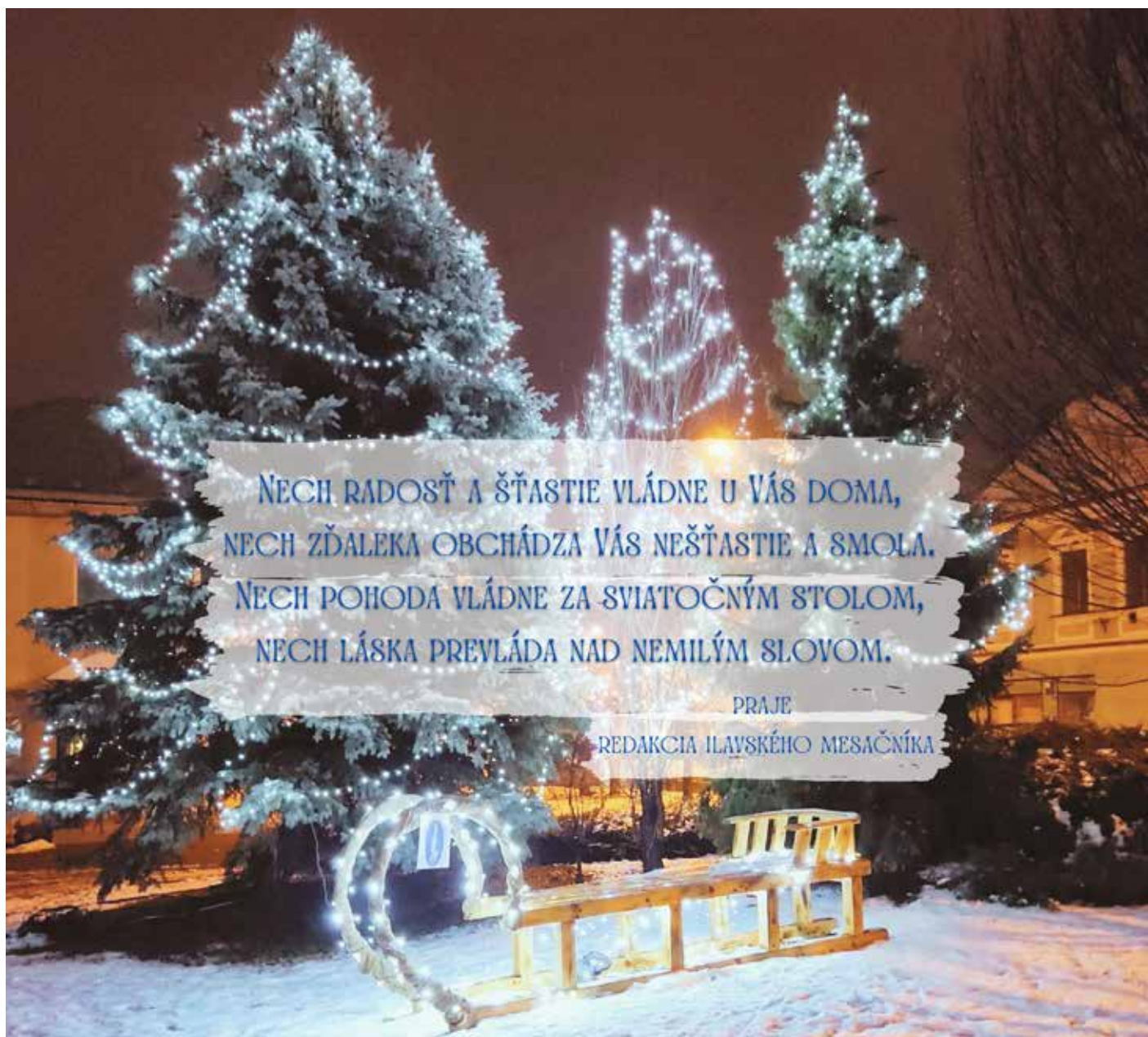

ILAVSKÝ MESAČNÍK

12

Kultúrno-spoločenské noviny obyvateľov mesta Ilava Ročník XXVIII. 20. december 2022 ZDARMA!

NECH RADOSŤ A ŠŤASTIE VLÁDNE U VÁS DOMA,
NECH ZĎALEKA OBCHÁDZA VÁS NEŠŤASTIE A SMOLA,
NECH POHODA VLÁDNE ZA SVIATOČNÝM STOLOM,
NECH LÁSKA PREVLÁDA NAD NEMILÝM SLOVOM.

PRAJE

REDAKCIA ILAVSKÉHO MESAČNÍKA

V aktuálnom vydaní si prečítate:

- Poslanci schválili rozpočet na rok 2023. V čom spočívajú jeho úskalia? ●
- December bol plný adventných podujatí ● Do Domu kultúry prišla Dúhalka, v mestskom parku ožila rozprávka Popolušky a na námestí ste si mohli užiť vianočné trhy ●
- Aj v Ilave už zakúpite v automatoch hlinené dukáty, slúžia na pomoc pre ľudí bez domova ●
- Deň s mestskou kronikárkou odhalil zaujímavé poklady ●

UVEDNÍK EDITORIAL

Vážení spoluobčania, len nedávno sme zapálili štvrtú sviečku na našom krásnom adventnom venci, čo je neklamným znakom toho, že Vianoce sú už pred dvermi. Všetci sa už tešíme a najmä malé deti sa nevedia dočkať chvíle, kedy rodina spoločne zasadne k prestretému štedrovečernému stolu, aby si potom pod krásne vyzdobeným stromčekom našli veľa darčiekov. Vianoce sú najkrajším sviatkom roka práve pre ich neopakovateľnú atmosféru pokoja, porozumenia a ľudskej spolupatričnosti. Tieto chvíle spoločnej radosti a šťastia nás môžu pozitívne nabíjať aj počas ďalšieho obdobia v nasledujúcom roku.

Doba, do ktorej ideme, bude určite komplikovaná. Už teraz sa na nás valí množstvo rôznych kríz - energetická, vládna, finančná, migračná, ekologická... V tejto vypätej atmosfére neistoty a strachu sa aj v medziľudských vzťahoch začínajú prejavovať negatívne emócie. Tu chcem zdôrazniť to, že ako spoločnosť sme v histórii dokázali „prežiť“ iba vtedy, ak sme sa vedeli zjednotiť na princípoch spoločného dobra. Žiadna spoločnosť nemôže dlhodobo fungovať, ak má iba zopár víťazov, ale veľa porazených. Táto nerovnováha väčšinou vyvrcholí spoločenským konfliktom, po ktorom už nebudú žiadni víťazi, ale iba porazení.

Preto skúsme spolu prispieť k tomu, že nielen počas týchto Vianoc bude všade cítiť ČLOVEČINU, kedy je človek človeku priateľom a nie vlkom. Privítajme spoločne narodenie Božieho dieťaťa a tešme sa z NÁDEJE a LÁSKY, ktorú prináša na tento svet. Verme tomu, že zlé časy raz pominú tak, ako po každej noci príde nový deň.

Zo srdca Vám všetkým želim šťastné, veselé a požehnané vianočné sviatky.

Ing. Viktor Wiedermann
Primátor mesta Ilava

Primátor, poslankyne a poslanci na ustanovujúcom zastupiteľstve zložili sľuby

Prvé zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Ilave v novom volebnom období so sebou prinieslo slávnostnú časť zloženia poslanceckých sľubov.

V utorok 22. novembra 2022 sa uskutočnilo slávnostné ustanovujúce zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Ilave. Primátor mesta a novozvolení poslanci najskôr zložili sľuby a na svojom prvom rokovaní v nastávajúcom volebnom období prešli postupne schválené body programu.

Poverenie poslanca, ktorý bude oprávnený zvolávať a viesť zasadnutia mestského zastupiteľstva v osobitných prípadoch, dostal Pavol Šupák. Za svojho zástupcu si primátor Viktor Wiedermann určil opäť Antona Bajzika.

Na programe bolo i schvaľovanie platu primátora - poslanci sa rozhodli navýšiť jeho zákonom

stanovenú sumu o 20 percent. Z pléna poslancov boli určení aj sobášiaci poslanci, pre volebné obdobie 2022-2024 nimi budú Anton Bajzík, Branislav Vavřík, Etela Eglyová a Tibor Meliš. Ďalej prebehlo i zriadenie komisií MsZ, voľba ich predsedov a členov. Rovnako aj zriadenie výborov v mestských častiach (územných obvodoch), voľba ich predsedov a členov.

Staronovému primátorovi mesta Ilava Viktorovi Wiedermannovi, ako aj všetkým poslankyniam a poslancom blahoželáme a prajeme veľa úspechov, síl, trpezlivosti a rozvahy vo svojej práci.

-verk-

POZMEŇUJÚCI NÁVRH K NOVELE ZÁKONA O DANI Z PRÍJMOV BOL DISKUTOVANÝ PRIMÁTORMI A STAROSTAMI NAPRIEČ SLOVENSKOM HLAVNE PRETO, ŽE VLÁDA NIM CEZ NAVÝŠENIE TZV. DAŇOVÉHO BONUSU UKRÁTI SAMOSPRÁVY O 784 MILIÓNOV EUR.

Samosprávy sa vyjadrili, že navrhované kompenzačné opatrenia (240 mil. eur) sú nedostatočné a dočasné, kým pokles príjmov krajov, miest a obcí bude zásadný a trvalý. Ide tak o pokračovanie v prijímaní rozhodnutí, ktoré majú negatívne vplyvy na samosprávy a automaticky sa premietnu do znižovania kvality verejných služieb, ktoré samosprávy zabezpečujú pre obyvateľov. Svoj postoj vyjadrili písomne v spoločnej výzve poslancom Národnej rady SR a podporili ju aj demonštratívne, keď sa stretli pred národnou radou.

Spomínaná výzva bola schválená členskými mestami ÚMS, podporili ju Združenie miest a obcí Slovenska, Asociácia prednostov úradov miestnej samosprávy SR a Asociácia komunálnych ekonómov SR. Vyberáme z nej:

Čo to znamená pre obyvateľov?

Zhorší sa dostupnosť dôležitých služieb, na ktoré sú vo svojich každodenných životoch občania zvyknutí a mnohí aj odkázaní. Ako napríklad školstvo, sociálne zabezpečenie alebo verejná doprava. Krúžky, zariadenia pre šport alebo voľnočasové aktivity pre deti môžu byť menej dostupné a v horšom stave. Ulice a susedstvá, v ktorých sa obyvatelia dennodenne pohybujú, budú menej udržiavané, menej osvetlené a potenciálne aj menej bezpečné. Samosprávy síce nechcú rozhodnutie vlády premietaf aj do zvyšovania daní poplatkov a ceny za služby, niektoré však budú nútené podniknúť aj takýto krok, aby zachovali aspoň základný chod kľúčových služieb. Rodiny tak síce zaplatia o niečo menej na dani z príjmu, zároveň ale zaplatia viac na iných poplatkoch.

Predstavitelia samospráv vyzývali poslancov NR SR, aby neschválili novelu zákona o dani z príjmov

Navýšenie daňového bonusu na úkor financovania samospráv tak v konečnom dôsledku ekonomickú situáciu rodín nemusí zlepšiť, veľmi pravdepodobne však môže zhoršiť ich kvalitu života. Každý obyvateľ Slovenska je totiž zároveň obyvateľom mesta, obce, kraja a mnohé služby, na ktoré sú zvyknutí, nezabezpečuje vláda, ale práve samosprávy.

Každá samospráva, či už mesto alebo obec bude voliť opatrenia individuálne, môžu ale zahŕňať viaceré oblasti ako napríklad:

- Redukcia spojov a zhoršenie intervalov v MHD
- Zastavenie dotácií pre šport (vrátane klubov, kde hrajú deti), kultúru, sociálne služby, vrátane dotačných programov pre občianske združenia, cirkvi a cirkevné organizácie
- Prepúšťanie zamestnancov samosprávy (to nie sú len úradníci, ale aj vodiči MHD, technickí a robotnícki pracovníci, sociálni pracovníci, atď.)
- Zvýšenie dane z nehnuteľnosti
- Zvýšenie úhrad v sociálnej ob-

lasti vrátane poplatkov v zariadeniach pre seniorov

- Zvýšenie poplatkov v školách (školné, strava, ŠKD, atď.)

- Zvýšenie nájomného za hrobové miesta

- Zvýšenie daní za verejnú priestranstvá, napr. aj za terasy reštaurácií

- Zvýšenie cestovného v MHD

Samosprávy určite nie sú proti pomoci rodinám. Práve naopak, keď takmer polovica výdavkov samospráv (47%) je smerovaná do podpory rodín a jej funkcií (vzdelávanie a sociálne zabezpečenie). Zároveň si ale uvedomujú aj modernizačný dlh na verejnej infraštruktúre a potrebu rozširovania kapacít v službách pre deti, rodinu a najmä v sociálnych službách, kde evidujú najväčší nárast dopytu.

Prezident ÚMS a primátor Trenčína Richard Rybníček sa obáva, že zvýšenie daňového bonusu prostredníctvom novely zákona bude napokon znamenať dvojité postih. „Jednak dostatočne finančne nepomôže rodinám a, navyše, im ublíži tým,

že vo svojich obciach a mestách budú mať horšie služby alebo vyššie poplatky za tieto služby,” argumentoval. Predseda ZMOS-u Branislav Tréger je presvedčený, že schválenie daňového bonusu ohrozí bezpečnostné, sociálne, školské i kultúrne kritériá samospráv. „Jednoducho zhorší sa život obyvateľov,” dodal.

Na tlačovom brífingu, ktorý predstavitelia samospráv zrealizovali v utorok 29. novembra pred budovou Národnej rady SR, upozornili aj na to, že viac ako tretina miest a obcí má veľký problém zostaviť vyrovnaný rozpočet na budúci rok. Súčasný rozpočet samospráv preto môžu byť ešte horšie. „Na jar začne platiť zákon o dlhovej brzde, ktorý samosprávam znemožní dostať sa k úverom a spôsobí i ťažkosti spolufinancovať projekty z eurofondov, môžu tak byť ohrozené i prostriedky z plánu obnovy,” varoval Rybníček.

-ver/zdroj: TASR, zmos.sk
foto: ZMOS

Stanové mestečko pre utečencov? V Ilave vhodnú lokalitu nemáme

Mesto Ilava 1. decembra 2022 obdržalo od vedúcej sekcie krízového riadenia Okresného úradu Ilava mail s požiadavkou vytýpovať vhodnú lokalitu pre zriadenie stanového mestečka pre utečencov zo Sýrie. Rovnaký mail dostali aj ďalší primátori a starostovia nášho okresu, pričom okresný úrad od nich žiadal odpoveď do pondelka 5. decembra 2022.

„Mesto Ilava takouto lokalitou nedisponuje - to bola naša odpoveď, ktorú sme v stanovenom termíne zaslali okresnému úradu. V prvom rade, je to absolútne neštandardný postup komu-

nikácie pri takejto záležitosti. Takto zaslané maily sa dostali na verejnosť a samozrejme vzbudili hnev, emócie a vášne. V Ilave bolo dokonca aj protestné zhromaždenie a o celú situáciu

sa zaujímali médiá,” vyjadril sa k celej záležitosti primátor mesta Ilava Viktor Wiedermann. „Rád by som dementoval aj rôzne dezinformácie a hoaxy, ktoré sa šíria sociálnymi sieťami. Patrí k nim napríklad to, že Mesto Ilava a jeho primátor vyvíjajú aktivity ohľadom predmetného mailu. Vraj sme oslovovali starostov okolitých obcí a nejakým spôsobom sme intervenovali. To je absolútna

lož a nijako sa tieto slová nekladajú na pravdu. Mesto Ilava bolo len jednou z oslovených samospráv a na požadovanú otázku sme odpovedali tak, ako som už uviedol,” doplnil primátor.

Hovorkyňa Ministerstva vnútra SR v stanovisku k vzniknutej situácii uviedla, že MV SR si iba robilo prieskum za účelom vytýpovanie možných lokalít, v prípade ďalšej migračnej vlny. -verk-

V. Wiedermann: Bez funkčnej samosprávy nemôže byť funkčný ani štát

Koniec každého roka je už tradične spojený s prípravou a následným schvaľovaním rozpočtu poslancami na zasadnutí mestského zastupiteľstva. Takto schválený rozpočet je základným pracovným nástrojom mesta. Sú v ňom nastavené hlavné parametre a finančné limity, ktorými sa musí mesto riadiť počas celého nasledujúceho roka. Výška rozpočtu je závislá na jeho príjmovej časti (najmä daň z príjmu fyzických osôb, daň z nehnuteľností, poplatok za zber komunálneho odpadu a ostatné poplatky) a taktiež výsledku hospodárenia predchádzajúceho roka. V prípade prebytku (to znamená, že za predchádzajúce obdobie minulého roka došlo celkovo k úspore finančných prostriedkov), tieto môžu byť zapojené do rozpočtu aktuálneho roka a použité v rámci plánovaných investičných akcií. Takto tomu bývalo u nás až doposiaľ. O tom, že mesto Ilava počas uplynulých rokov dobre hospodáril, svedčí aj ôsme miesto, ktoré naša

samospráva obsadila v rebríčku INEKO (hodnotí finančné zdravie mesta na základe viacerých ekonomických kritérií), z celkového počtu 141 miest na Slovensku.

Tento rok bol z hľadiska prípravy rozpočtu ešte špecifickejší a komplikovanejší. Museli sme sa pri jeho tvorbe vysporiadať nielen s enormným nárastom cien energií, ale aj s legislatívnou nepredvídateľnosťou. Tak, ako tomu bolo aj počas roka 2022, kedy vláda prijíma nekonštruktívnu legislatívu s negatívnym dopadom na rozpočty samospráv, to isté sa deje aj v súčasnosti. Parlament len nedávno prijal novelu zákona o dani s príjmov, cez ktorý zoberie samosprávam 784 mil. eur na tzv. daňový bonus. Napriek tvrdeniam, že štát bude tento úbytok príjmov kompenzovať zhruba sumou 300 mil. eur, v konečnom dôsledku bude samosprávam chýbať v budúcom roku pol miliardy eur. Toto je populistické rozhodnutie, ktoré na jednej stránke dáva navyše peniaze do

vreciek obyvateľov, ale na druhej strane ich samosprávy budú musieť v rámci zvýšených poplatkov z týchto vreciek aj vytiahnuť preto, aby zabezpečili zachovanie kvality verejných služieb a životnej úrovne obyvateľov.

Samospráva už v minulosti niekoľkokrát dokázala, že je životaschopným a stabilizačným prvkom fungovania nášho štátu. Primátori, primátorky, starostovia a starostky sú v prvej línii a najcitlivejšie vnímajú realitu života ľudí. Plne si uvedomujeme komplikovanosť doby a jej ekonomickú, hospodársku a sociálnu krízu, ktorými v tomto turbulentnom období spoločnosť prechádza. Upozorňujeme však na to, že bez funkčnej samosprávy nemôže byť funkčný ani žiaden štát. Naše stavovské organizácie ZMOS a Únia miest chcú byť konštruktívni partneri pre každú vládu, ktorá príde, avšak nie ich podriadenými. Preto sa zápas o prežitie a zachovanie samosprávy ešte len začína.

V. Wiedermann

Rozpočet na nadchádzajúce obdobie sa netvoril ľahko: Poslanci jeho návrh na decembrovom zastupiteľstve SCHVÁLILI

Každoročne s koncom letných mesiacov samosprávy finišujú na návrhoch rozpočtov. Ten pre rok 2023 sa netvoril ľahko, keďže už v prvej fáze tvorby rozpočtu sme museli pracovať a vychádzať z predikcií zvýšených cien energií, rastu inflácie, či valorizácie miezd.

Je potrebné povedať, že ani rok 2022 nedokážeme ukončiť s takým prebytkom hospodárenia, ako sme boli zvyknutí po iné roky, pričom práve výška tohto prebytku otvára možnosti na financovanie investícií v nasledujúcom roku. Dôvodom sú predovšetkým nové zákonné zmeny schválené v roku 2022, na ktoré nemáme krytie v rozpočte, napr. dodatok KZ vyššieho stupňa, zmena financovania zariadení súkromných zriaďovateľov, Opatrenie MPSVaR o sumách stravného, úprava jednotkového koeficientu na prepočet výnosu dane z príjmov fyzických osôb, zvýšenie cien energií od 1. 9. 2022 a samozrejme samotná inflácia, ktorá navyšuje ceny bežných tovarov a služieb.

neskorších predpisov je mesto povinné rozdeliť na školstvo v rámci originálnych kompetencií sumu 1 080 955 eur, ale podľa záväzných kritérií jednotkového koeficientu mesto musí školským zariadeniam vyplatiť sumu 1 273 881,60 eur, čo je rozdiel 192 926,60 eur. To znamená, že mesto musí tento rozdiel vykryť z ostatných príjmov (ako napr. daň z nehnuteľností, príjem z prenájmu). Financovanie ostatných originálnych kompetencií bude mesto musieť vykryť taktiež z ostatných príjmov, a to vo výške 279 390 eur.

Výnos dane z príjmov fyzických osôb (FO)

Skutočný príjem za roky

2019	2 242 054 €
2020	2 225 144 €
2021	2 369 568 €
2022*	2 377 800 €

*údaj je za obdobie 1-11/2022

Ceny energií

- nárast výdavkov

Okrem vyššie uvedených nárastov výdavkov prezentujeme v nižšie uvedenej tabuľke porovnanie výdavkov na energie v

rokoch 2021, 2022 a 2023. V roku 2023 je nárast výdavkov na plyn oproti roku 2022 o 145% a oproti roku 2021 o 245%. V komodite elektrická energia je v roku 2023 nárast výdavkov oproti roku 2022 o 164% a oproti roku 2021 o 160%.

Výdavky na plyn

2021	65 280 €
2022	92 000 €
2023	225 000 €

Výdavky na elektrinu

2021	96 210 €
2022	94 670 €
2023	249 747 €

Na to, aby sme mohli zostaviť vyrovnaný rozpočet, sme boli nútení pristúpiť k redukcii výdavkového rozpočtu. Ani úprava výdavkových položiek však nepostačovala na vyrovnanie rozpočtových príjmov a výdavkov a museli sme

pristúpiť k jednotlivým úpravám naplnenia príjmovej časti rozpočtu. Návrh rozpočtu Mesta Ilava na roky 2023-2025 bol zverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli, prerokovaný finančno-majetkovou komisiou a predložený aj na prerokovanie na porade poslancov. Na ostatnom plánovanom zasadnutí MsZ Ilava, ktoré sa konalo 13. decembra 2022, bol navrhnutý rozpočet poslancami schválený. -fmo-

POĎAKOVANIE

Smútiaca rodina touto cestou ďakuje všetkým príbuzným, susedom, priateľom a známym, ktorí sa na poslednej ceste prišli rozlúčiť so zosnulým pánom

Ignácom LAGINOM.

Rodina zároveň ďakuje za prejavy sústrasti a kvetinové dary.

SPOMIENKA

„Ten, kto Ťa poznal si spomenie a ten, čo Ťa mal rád nikdy nezabudne...“

Dňa 4. decembra 2022 uplynuli 2 roky, čo nás po ťažkej chorobe navždy opustil, vo veku 54 rokov, náš milovaný

František BAGIN.

S láskou v srdci stále spomína manželka Miluška, synovia Michal a Lukáš, sestra Božka a Zdenka s rodinami, mama a ostatná rodina.

Výnos dane z príjmov fyzických osôb – financovanie originálnych kompetencií
Na základe prognózy Rady pre rozpočtovú zodpovednosť na rok 2023 boli podielové dane pre Mesto Ilava napočítané vo výške 2 702 387 eur. V zmysle Nariadenia vlády Slovenskej republiky o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení

Od nedele 11. decembra 2022 sa zmenil grafikon vlakovej dopravy, ktorý do cestovného poriadku priniesol mnoho zmien. Na linke Žilina – Bratislava dôjde pri vlakoch R 7xx k posunu taktu o cca 1 hodinu tak, ako pri Ex 6xx. Oproti predchádzajúcemu grafikonu budú rýchliky zastavovať navyše v staniciach Pezinok, Brestovany, Dubnica nad Váhom a Ilava. Dôjde k zmene kategórie vlakov 7xx z RR na R. Taktiež budú vytvorené prípoje v Bratislave na vlaky EC smer Praha a v Púchove od/na vlaky EC z/do Prahy.

Pre Ilavu to znamená zmenu k lepšiemu, nakoľko aj v našom meste budú konečne znovu zastavovať rýchliky, a to v dvojhodinovom intervale počas celého dňa. „Aj z mojej pozície primátora Ilavy som intervenoval na ministerstve dopravy a riešil situáciu ohľadom vlakového grafikonu na osobnom stretnutí s ministrom Andrejom Doležalom. List s požiadavkou, aby niektoré regionálne rýchliky zastavovali aj na našej železničnej stanici, bol ešte v máji tohto roku zaslaný na Železničnú spoločnosť Slovensko. Som veľmi rád, že naše pripomienky vypočuli a v rámci prehodnocovania a tvorby nového grafikonu, patrí aj Ilava k mestám, kde budú opäť zastavovať rýchliky. Určite to

NOVÝ VLAKOVÝ GRAFIKON a autobusové spoje k zastávke „Ilava, za kanálom“

prispeje k vyššej miere využívania vlakovej dopravy a k vyššej miere komfortu pre cestujúcich Ilavčanov a taktiež obyvateľov okolitých obcí,” zhodnotil Viktor Wiedermann.

Dôležitá informácia pre cestujúcich prichádza aj z Trenčianskeho kraja, ktorá súvisí s uzavretým mostom ponad Vážsky kanál a zastavovaním autobusov za kanálom:

Na zastávku Ilava, za kanálom môžu obyvatelia v pracovné dni cestovať nasledujúcimi spojmi:

1. zo smeru Ilava/DCA:

● Ilava, AS 5:15 - Ilava, žel.st 5:19 - s príchodom 5:25 Ilava, za

kanálom

● Ilava, AS 6:43 - Ilava, žel.st 6:46 - s príchodom 6:52 Ilava, za kanálom

2. zo smeru Pruské:

● Pruské, nám. 4:52 - s príchodom 4:55 Ilava, za kanálom

● Pruské, nám. 6:13 - s príchodom 6:18 Ilava, za kanálom

● Pruské, nám. 6:23 - s príchodom 6:28 Ilava, za kanálom

Naspäť v poobedných hodinách zo smeru Pruské:

● Ilava, za kanálom 15:06 - s príchodom Ilava, žel.st. 15:12 a Ilava, AS 15:16, kde si môžu cestujúci prestúpiť na rôzne smery

-red/-foto: zssk.sk

REFERENDUM 2023

Prezidentka Slovenskej republiky rozhodnutím č. 362/2022 Z. z., na základe petície občanov prijatej 24. augusta 2022 vyhlásila referendum a určila deň jeho konania na sobotu 21. januára 2023 od 07.00 do 22.00 hod.. V referende budú môcť voliči vyjadriť súhlas s možnosťou predčasného skončenia volebného obdobia Národnej rady SR referendum alebo zmenou Ústavy SR.

Právo hlasovať v referende

Právo hlasovať v referende má občan Slovenskej republiky, ktorý najneskôr v deň konania referenda dovŕši 18 rokov veku. Prekážkou práva voliť je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodu ochrany verejného zdravia, ak osobitný zákon v čase pandémie neustanoví inak.

Spôsob voľby NA ÚZEMÍ Slovenskej republiky

Voliteľ môže voliť:

1. vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, alebo
2. v ktoromkoľvek volebnom okrsku na základe hlasovacieho preukazu

Hlasovací preukaz

Voliteľ, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v deň konania referenda nebude môcť hlasovať v mieste svojho trvalého pobytu vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, môže požiadať obec svojho trvalého pobytu o vydanie hlasovacieho preukazu. Ten ho oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v ktoromkoľvek volebnom okrsku.

Voliteľ môže požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu:

- osobne na Referáte evidencie obyvateľstva, Mierové námestie 18/81, 01901 Ilava - prízemie vpravo - číslo dverí 115 (vybavuje Mgr. Darina Gašparová) najneskôr posledný pracovný deň pred konaním referenda (t.j. najneskôr 20. 1. 2023) v úradných hodinách obce,
- v listinnej forme na adresu Mesto Ilava, Mierové námestie 16/31, 019 01 Ilava tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania referenda (t.j. najneskôr 2. 1. 2023),
- elektronicky (e-mailom) na adresu volby@ilava.sk alebo darina.gasparova@ilava.sk tak, aby žiadosť o voľbu poštou bola doručená na elektronickú (e-mailovú) adresu, najneskôr 50 dní pred dňom konania referenda (t.j. najneskôr 2. 12. 2022). Na žiadosť doručенú po ustanovenej lehote sa neprihliada.

- elektronicky (e-mailom) na adresu volby@ilava.sk alebo darina.gasparova@ilava.sk tak, aby žiadosť o voľbu poštou bola doručená na elektronickú (e-mailovú) adresu, najneskôr 50 dní pred dňom konania referenda (t.j. najneskôr 2. 12. 2022). Na žiadosť doručенú po ustanovenej lehote sa neprihliada.

pracovných dní pred dňom konania referenda (t.j. najneskôr 2.1.2023).

Žiadosť musí obsahovať údaje o voličovi: meno a priezvisko, rodné číslo, štátnu príslušnosť, adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu), korešpondenčnú adresu, na ktorú obec doručí hlasovací preukaz.

Obec zašle hlasovací preukaz voličovi doporučenou zásielkou „Do vlastných rúk“ na adresu trvalého pobytu, ak v žiadosti neuvedie inú korešpondenčnú adresu, najneskôr tri pracovné dni od doručenia žiadosti.

- prostredníctvom osoby splnomocnenej žiadateľom možno požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu najneskôr v posledný pracovný deň pred dňom konania referenda (t.j. najneskôr 20.1.2023). Žiadosť musí obsahovať údaje o voličovi: meno a priezvisko, rodné číslo, štátnu príslušnosť, adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu). Ak voliteľ v písomnej žiadosti alebo elektronickej žiadosti uvedie, že hlasovací preukaz prevezme iná osoba, musí v žiadosti uviesť jej meno, priezvisko a číslo občianskeho preukazu. Táto osoba je povinná prevziať hlasovací preukaz potvrdiť svojím podpisom.

Spôsob voľby MIMO ÚZEMIA Slovenskej republiky - Voľba poštou

Voliteľ môže voliť mimo územia Slovenskej republiky poštou, ak:

- NEMÁ trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a bol na základe žiadosti zapísaný do osobitného zoznamu voličov
- MÁ trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v čase referenda sa zdržiava mimo jej územia

Voliteľ môže požiadať o voľbu poštou:

- v listinnej forme zaslaním žiadosti na adresu: Mesto Ilava, Mestský úrad Ilava, Mierové námestie 16/31 019 01 Ilava, Slovak republic tak, aby žiadosť o voľbu poštou bola doručená na adresu obce (obecného úradu), v ktorej má voliteľ trvalý pobyt, najneskôr 50 dní pred dňom konania referenda (t.j. najneskôr 2.12.2022). Na žiadosť doručенú po ustanovenej lehote sa neprihliada.

- elektronicky (e-mailom) na adresu volby@ilava.sk alebo darina.gasparova@ilava.sk tak, aby žiadosť o voľbu poštou bola doručená na elektronickú (e-mailovú) adresu, najneskôr 50 dní pred dňom konania referenda (t.j. najneskôr 2. 12. 2022). Na žiadosť doručенú po ustanovenej lehote sa neprihliada.

-jpu/oso-

S búraním mosta ponad Vážsky kanál by sa malo začať v januári 2023

Primátor mesta Ilava Viktor Wiedermann k situácii ohľadom mosta ponad Vážsky kanál informoval verejnosť na ostatnom rokovaní mestského zastupiteľstva. Tak, ako bolo avizované, po podpise zmluvy medzi víťazom verejného obstarávania a Správou ciest TSK, si v novembri zhotoviteľ diela prevzal stavenisko. Nedávno sa uskutočnil kontrolný deň, následne sa primátor kontaktoval s riaditeľom Správy ciest Trenčianskeho kraja. „Informoval ma, že zhotoviteľ diela momentálne zabezpečuje stavenisko. Bude tam robiť zázemie pre pracovníkov, musia tam dotiahnuť elektriku, oplotiť stavenisko s tým, že súčasne

prebieha proces prekládky sietí. Nachádza sa tam telekomunikačný kábel, ktorý musia preložiť a samozrejme papierovo to vopred pripraviť,“ objasnil Viktor Wiedermann s tým, že ako sa od riaditeľa Správy ciest TSK dozvedel, predpokladaný termín búracích prác je stanovený na druhú polovicu januára v budúcom roku.

Dovtedy budú pokračovať právne práce, ich postup, ako aj začiatok búracích prác budeme sledovať a priebežne verejnosť informovať či už na webovej stránke mesta, na sociálnych sieťach, ako aj v Ilavskom mesačníku.

-verk-

V Ilave si hlinený dukát môžete zakúpiť v dvoch automatoch, ktoré sú umiestnené na budove pošty a na múre pri vstupe do sociálneho podniku Bistro kámo. Okrem toho ho dostanete aj v sakristii farského kostola, v stredisku farskej charity, ako aj v Infocentre Ilava na Ružovej ulici.

Diecézna charita Žilina rozširuje paletu svojich služieb o zaujímavú formu pomoci ľuďom žijúcim v chudobe. Prináša pre Žilinskú diecézu nový projekt s názvom Hlinený dukát. Pomoc je úžasná v tom, že nemôže byť zneužitá na alkohol či iné závislosti. Dukát si chudobný človek môže vymeniť okrem jedla, potravinového balíka či polievky, aj za služby ako napríklad pranie, nocľah či možnosť osobnej hygieny.

Projekt začal fungovať naraz v troch mestách diecézy - v Žiline, Čadci a Martine. V stredu 30. novembra prišiel aj do Ilavy. Pomôže ľuďom v núdzi prostredníctvom Farskej charity Ilava. Dobrovoľníci budú ponúkať charitné balíky výmenou za dukát, tiež terénnu formu pomoci ľuďom na ulici v pravidelných intervaloch. V spolupráci so sociálnym podnikom Bistro Kámo sa prostredníctvom dukátu prinesie ľuďom v chudobe teplé jedlo, ako je polievka, zemiakové placky či pizza trojuholník.

Na otváracom stretnutí tohto projektu v Ilave sa zúčastnili za Diecéznu charitu Žilina jej riaditeľ Peter Birčák a projektoví manažéri Zdenka Lukáčiková a Juraj Jakubík. Ilavskú farnosť na stretnutí reprezentoval dekan Patrik Sojčák a prítomní boli aj členovia farských charít Ilava a Ladce Stanislav Rendek, Martina Gajdošová a Janette Šedová. Za mesto Ilava sa

Aj v Ilave už zakúpite hlinené dukáty - darujte ich ľuďom v núdzi namiesto peňazí

spustenia projektu Hlinený dukát v Ilave zúčastnil primátor Viktor Wiedermann a hovorkyňa mesta, ktorá má zároveň na starosti Infocentrum Ilava a mestské múzeum Veronika Klobučníková. Pozvanie prijali aj vedúca pošty Dagmar Fáturová so svojou manažérkou.

„**Ludia, ktorých vidíme žobrať na ulici, potrebujú jedlo, možnosť osobnej hygieny, nocľah a teplo. Projektom Hlinený dukát im chceme priniesť účinnú pomoc a zároveň umožniť verejnosti, aby na tejto pomoci participovala,**“ predstavil zúčastneným hosťom ideu a vízie charitného projektu Peter Birčák. Princíp fungovania celého projektu je veľmi jednoduchý. Vďaka viacerým automatom a predajným miestam si hlinený dukát v hodnote 1 euro môže zakúpiť naozaj každý. Následne ho daruje človeku v núdzi, ktorý si ho vymení za jedlo (Bistro Kámo Ilava)

alebo potravinový balíček (Farská charita). Ak neviete, komu dukát darovať, je možné odovzdať ho členom farskej charity alebo sociálnym pracovníkom, ktorí majú zmapované rodiny a jednotlivcov, pre ktorých bude určite užitočný a prospešný.

„**Ulica je svet s vlastnými pravidlami. Ten, pre koho sa stal domovom, blúdi medzi stenami svojich problémov a nevie nájsť východisko. Zabojskovať o zmenu vlastnými silami v týchto podmienkach je takmer nemožné. Peniaze problém človeka na ulici neriešia. Vďaka nim aj naďalej môže žiť svoje závislosti. Hlinený dukát pomáha na ceste z ulice. Sprostredkúva človeku v kríze kontakt so sociálnym pracovníkom charity, ktorý mu môže poskytnúť špecializované sociálne poradenstvo a sprevádzať jeho kroky po ceste k účinnému vyriešeniu svojej ťažkej situácie,**“ uvádzajú hlavnú myšlienku projektu Hlinený dukát jeho tvorcovia.

„**Veľmi sa teším, že aj Ilava patrí k pilotným mestám tohto projektu. S Diecéznou charitou Žilina sme**

úzko spolupracovali pri pomoci utečencom z Ukrajiny. Žijeme v dobe, kedy sa veľa ľudí a rodín prepadá pod hranicu chudoby a je potrebné hľadať spôsoby, ako im pomáhať v tých najhorších životných situáciách. Verím, že sa táto ušlachtilá myšlienka rozšíri aj do ďalších miest a hlavne, že pomôže tým, ktorí to potrebujú,“ povedal na margo projektu primátor mesta Viktor Wiedermann.

Určite už mnohých z nás na ulici oslovil človek v núdzi a prosil o peniaze. S touto prosbou prichádza aj otázka, či by ich použil na dobrú vec. Vašu dilemu teraz už môže vyriešiť práve hlinený dukát, darujte ho namiesto peňazí a vysvetlite obdarovanému, ako ho môže použiť a kde ním môže zaplatiť za teplé jedlo. Na vianočné obdobie si tvorcovia projektu pripravili prekvapenie. Ak sa vám pošťastí, z automatu vám okrem klasických dukátov môže vypadnúť aj špeciálny vianočný dukát, vďaka ktorému dostane darček aj ten, ktorý sa rozhodol urobiť dobrý skutok.

-verk-

Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok?

Zamysleli ste sa niekedy nad tým, či môže vaša krabica od topánok spraviť niekomu ešte radosť? Naplnená milou drobnosťou môže vyčariť úsmev na tvári nejdnému starkému, či starkej...

Počas adventu sa na sociálnych sieťach šírla krásna výzva – naplniť krabicu od topánok praktickými drobnosťami pre našich najstarších seniorov, ktorí svoju jeseň života trávia v domovoch dôchodcov alebo podobných zariadeniach. Sú to práve seniori, ktorí sviatky prežívajú veľmi citlivo a často aj osamelé. Darčekovú zbierku na pomoc seniorom zorganizovala i tento rok Janka Galatová s 250 dobrovoľníkmi. Do výzvy sa mohli zapojiť inštitúcie, školy, ale i jednotlivci. V každom regióne zbierala balíčky kontaktná osoba, ktorá vedela poradiť aj s tým, či nachystať krabičku pre babičku, alebo pre dedušku, a čo je vhodné do balíčka dať (napríklad papučky, krížovky, rukavice, mentolové cukríky, kvalitnú sladkosť alebo bylinkový čaj).

Potom stačilo krabicu zabaliť, kto chcel, mohol pod vrchnák napísať krátky odkaz alebo pridať vianočný pozdrav a odovzdať zodpovednej osobe. Piaty ročník tejto výzvy sa konal aj preto, že minuloročné vianočné krabičky seniorov došli, potešili a pre niektorých, hoc je to smutné, boli jediným vianočným darom, ktorý si v ten rok pod stromčekom našli.

Do tejto výzvy sa zapojili učitelia,

deti a rodičia základných škôl, materských škôl, ale i priatelia, ľudia, susedia s dobrým srdiečkom. Týmto pekným gestom ukázali, že darovanie človeku neberie, ale práve naopak, prináša dobrý pocit na dušu.

Krabičky poputovali do Centra sociálnych služieb SLOVEN v Slavnici, do Zariadenia pre seniorov v Košici, do Centra sociálnych služieb – LÚČ v Považskej Bystrici, do Spoločnosti dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul v Belušíckych Slatinách, na Oddelenie dlhodobých chorých v Ilave a osamelým seniorom v Ilave.

Aj budúci rok chcú L. Horáková, D. Schillerová, M. Jankechová a p. B. Lovišková pripraviť vianočné darčeky pre seniorov opäť. Budú sa tešiť na všetkých, ktorí sa k nim pridajú a veria, že sa dobrovoľníkov pridá ešte viac. Pretože pre nás, ktorí sviatky trávime s rodinou a s darmi, je krabica od topánok iba odpad. No však niekomu po naplnení jednoduchými, milými darmi, môže vyčariť úsmev na vďaka, veľa dní. Preto by som chcela poďakovať všetkým, ktorí sa aj tento rok zapojili do tohto krásneho projektu, našim priateľom, známym, neznámym a všetkým, ktorí sa podielili o kúsok lásky.

Veľké ĎAKUJEM patrí hlavne: ZŠ Ilava, ZŠ Košeca, ZŠ s MŠ Horná Poruba, ZŠ s MŠ Košecké Podhradie, ZŠ Pruské, ZŠ Dolné Košakovce.

L. Horáková,
koordinátorka projektu

POTRAVINOVÁ POMOC

Na sociálnom referáte pravidelne počas celého roka prebieha potravinová pomoc - rozdávanie trvanlivých potravín. Sociálny referát podľa údajov z evidencie obyvateľstva rozdeľuje postupne potravinové balíčky prioritne najmä najstarším a opusteným obyvateľom nášho mesta.

Možnosť obdarovať potrebný počet sú však obmedzené a závisia najmä od toho, akým množstvom darov je mesto zapojené do projektu obchodného reťazca Lidl s názvom „Podeľ sa a pomôž“. Ilava sa doň zapája od roku 2020. Pomoc funguje tak, že zákazník môže pri pokladni v predajni Lidl v Ilave prispieť do zberného koša trvanlivými potravinami, drogeriou, čistiacimi prostriedkami či inými položkami, ktoré by mohli pomôcť núdznym. Sociálny pracovník mesta tieto darované položky pravidelne raz do týždňa vyzdvihuje a rozdeľuje najstarším a opusteným občanom nášho mesta, pre ktorých je táto pomoc vítaným odľahčením ich domácich výdavkov.

Týmto chceme povzbudiť spoluobčanov k spolupatričnosti a sociálnemu citeniu a v prípade, ak majú možnosť darovať časť trvanlivých potravín, aby neváhali a využili šancu pomôcť druhým. Tento rok nám Lidl daroval 100 eur vo forme nákupnej poukážky, vďaka čomu sme dokúpili potrebné potraviny a rozviezli do domácností vianočné potravinové balíčky.

Mesto Ilava pri potravinových zbierkach spolupracuje taktiež aj s Diecéznou charitou Žilina, resp. s Farskou charitou Ilava, prostredníctvom ktorých boli distribuované potravinové konzervy a taktiež prebiehala s týmito organizáciami intenzívna spolupráca pri materiálnych a potravinových zbierkach pre utečencov z Ukrajiny.

Aj tento rok spolupracujeme s koordinátormi projektu „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“. Dostali sme od nich 50 krabičiek, ktoré sme rozvezli osamelým seniorom v Ilave.

(A. Bakošová)

Adventné obdobie sme v Ilave otvorili koncertom kapely Kapucíni vo farskom kostole, následne dekan ilavskej farnosti posvätil adventný veniec a primátor rozsvietil prvú adventnú sviečku.

Kapela Kapucíni nehrala v Ilave po prvýkrát, v roku 2019 ste sa pri ich chytľavej občas bluesovej, občas viac country hudbe mohli zabaviť v dome kultúry. Dnes sme ich privítali v trošku sviatočnejšom duchu - v krásnych priestoroch nášho farského kostola.

V priebehu 25-tich rokov prešla kapela rôznymi personálnymi obmenami. Momentálne ju tvorí päť hudobníkov zložená z troch bratov kapucínov a bratskej dvojice Michala a Lukáša Hirkovcov. Jedným z pilierov tohto hudobného združenia bol Stanley, ktorý svet opustil v roku 2016. Naďalej však zostáva v srdciach mnohých, najmä svojich spolukapelníkov a tak aj jemu patrilo čestné miesto v scenári koncertu.

Kapucíni nesklamali a opäť pobavili malých i veľkých... Deti tancovali a virtuálne bubnovali spolu s kapelou a tak ich za odmenu Ondrej Tkáč zapojil do vystúpenia. Zážitky z koncertu boli úsmevné, radostné a energické, ale aj romantické až dojímavé. Prvý adventný koncert tak bol presne tým správnym sviatočným

Prvá adventná nedeľa so sebou priniesla KRÁSNY KONCERT KAPELY KAPUCÍNI

predskokanom k posväteniu adventného venca dekanom farnosti Patrikom Sojčákom. O príhovor a rozsvietenie prvej adventnej sviečky na venci v mestskom parku sa postaral primátor mesta Ilava Viktor Wiedermann.

Veniec je oddávna symbolom víťazstva a kráľovskej dôstojnosti. Aj Biblia hovorí o venci ako o prejave úcty, radosti a víťazstva. Adventný veniec vzdáva hold tomu, kto je očakávaný a prichádza zároveň ako víťaz, kráľ a osloboditeľ. Rozlievajúc sa svetlo z horiacich sviec symbolizuje prichádzajúceho Krista, ktorý je "svetlom sveta".

„V našom meste tradíciu stavania adventného venca dodržiavame už niekoľko desaťročí. O jeho výrobu sa mnohé roky postarali dobrovoľníci v spolupráci s Mestom Ilava a TSM. Tohtoročný veniec taktiež vzrástol vďaka Mestu Ilava - oddeleniam kultúry a technických služieb mesta, dobrovoľníkom a po prvýkrát sa o jeho výzdobu zaslúžila ZUŠ Ilava – výtvarný odbor. Myslím, že

sa im podarila a tento veniec bude po celú dobu adventného obdobia prinášať okoloidúcim nielen potešenie, ale i pokoj a bude tiež nápomocný vytvárať tú pravú vianočnú atmosféru mesta," povedala Anna Riecka, poverená vedením oddelenia kultúry a pozvala Ilavčanov aj na ďalšie adventné koncerty. Aj ďal-

šie tri adventné nedele spríjemní program v dome kultúry Ilava a po ich skončení vždy aj stretnutie pri veľkom adventnom venci, kde sa o rozsvietenie ďalších sviečok postaral najskôr Zmiešaný spevácky zbor Ilavčan, potom riaditeľka ZUŠ Ilava a napokon vedúca FS Strážov Janka Jakúbková.

-verk/ra-

V nedeľu sme vo večerných hodinách v Mestskom parku Š. Rausa v Ilave zažali druhú adventnú sviečku. Toto milé podujatie sprevádzala nezabudnuteľným spôsobom dlhoročná pracovníčka domu kultúry Anna Riecka. Vo svojom krátkom príhovore spomenula základné informácie o histórii Zmiešaného speváckeho zboru Ilavčan, ktorý viac ako 22 rokov

vedie skvelá dirigentka a duša súboru Mgr. Jarmila Pišková.

Priaznivci hudby si vypočuli tri vianočné piesne v podaní členov tohto hudobného telesa a určite sa už tešia na ich vianočný koncert, ktorý sa bude konať 30. decembra vo Farskom kostole v Ilave.

Ďakujeme všetkým zúčastneným za príjemný zážitok a prajeme ILAVČANU a jeho členom veľa tvorivých síl a mnoho úspešných koncertov, ktoré vždy naplňajú radosťou srdcia milovníkov hudobného umenia.

(G. Hrubíškova)

Do nášho mesta zavítala Dúhalka aj Mikuláš

Keďže druhá adventná nedeľa sa dátumovo takmer stretla so slávením príchodu Svätého Mikuláša, aj v Ilave bola programovo venovaná tým najmenším divákovi. Deti si spolu so svojimi rodičmi mohli prísť do domu kultúry užiť vianočný koncert pre deti dobre známej DÚHALKY, ktorá za nimi prišla zo zázračnej Krajiny za dúhou. Malé publikum si jej vystúpenie bezpochyby skvele užilo. Spontánne tancovali, spievali, s Dúhalkou sa porozprávali a na záver sa s ňou každý odfotil. Fotografie s vianočným zátiším si mali možnosť urobiť aj vo vestibule domu kultúry - pri stromčeku na lavičke či pri veľkom nafukovacom snehuliakovi.

„V pondelok 5. decembra popoludní príchod Mikuláša naplnil naše námestie. Spolu so skvelými speváčkami zo školského klubu sme ho privolali pesničkou Mikulášku dobrý strýčku, ktorú spievali všetci - malí i veľkí. Každé dieťa dostalo detský punč i anjelský koláčik. Vďaka patrí skvelým pekárkam z klubu dôchodcov,“ opísala program Anna Riecka, poverená vedením oddelenia kultúry. Mikuláš rozsvietil vianočný stromček a rozdal deťom darčeky. S rozdávaním mu pomohli aj anjelikovia s čertami, ktorí rozдали všetky dobroty z košíčkov. „Rozžiarené detské očka sú

najkrajším zážitkom... Deti sú najvdámejší diváci, o tom sme sa presvedčili dnes i včera na koncerte Dúhalky,“ dodala A. Riecka. O program sa tento raz postarala skupina dievčat, ktoré si dali názov „Anjelské hlasy“. Prišli svojim kamarátom zaspievať na námestie nielen mikulášske, ale aj vianočné pesničky. „Dievčatá Katka, Lenka, Antea, Tamarka, Emka, Adelka, Sofia a Stelka sa na chvíľu premenili na anjelikov. Ich spev, ktorý znel celým námestím, privolať Mikuláša so svojím sprievodom. Dievčatám ďakujeme za krásny kultúrny zážitok,“ doplnila vychovávateľka zo školského klubu Darina Schillerová.

-verk-

(foto: D. Schillerová, -ra-, -verk-)

K vianočnej atmosfére v dome kultúry prispela aj základná umelecká škola

Potrojočnej prestávke sme v dome kultúry mohli opäť hostiť tradičné vianočné podujatie ilavskej ZUŠ-ky s názvom ZUŠKÁRSKY LAMPÁŠIK. Veľkolepé predstavenie, v ktorom sa odprezentovali žiaci všetkých troch odborov. „Výtvarný odbor si okrem výstavy výtvarných prác pripravil trhy s výrobkami, kde si mnoho návštevníkov odnieslo pekné darčeky v podobe keramiky, ktorú s láskou vyrábajú naši žiaci. Hudobný a tanečný odbor sa postaral o kultúrny program, kde sa pred-

stavili najmenší žiaci disco tancov s programom Vianočný škriatkovia pod vedením pani učiteľky Terezy Mutalovej. Pod vedením pani učiteľky Evy Tóthovej sa predstavili žiaci scénikou „Osudu neutečieš“. Hrou na klavíri, akordeóne, heligónke, spevom, hrou na flaute, gitare, saxofóne sa predstavili naši žiaci hudobného odboru. Záverečnou bodkou programu bolo vystúpenie ľudového súboru pod vedením pána učiteľa Petra Minára,“ predstavila bohatý program riaditeľka ZUŠ

Ilava Monika Baginová.

Žiaci základnej umeleckej školy prispeli svojím umením k vianočnej atmosfére na viacerých podujatiach. Okrem Lampášika to bol koncert tanečného odboru s názvom Vianočné tanečné variácie, ktorým zaplnili sálu domu kultúry počas druhej adventnej nedele. „Predstavil sa celý tanečný odbor, ktorému program doplnili spevom Elenka Vaňová, Veronika Tomanová a Emka Vavříková. Okrem bohatého programu scénického a moderného tanca vystúpili

aj naši žiaci DISCO v krásnych trblietavých kostýmoch. Všetkým učiteľom patrí veľké poďakovanie za prípravu programu a tréning so žiakmi,“ ocenila ich prácu M. Baginová.

Napokon žiaci hudobného odboru vystúpili aj v rámci kultúrneho programu na vianočných trhoch, kde spríjemňovali atmosféru a prinášali vianočnú náladu predávajúcim a samozrejme i kupujúcim.

-red/zuš-

Foto: ZUŠ Ilava

Najväčší úspech mal krásny rozprávkový biely „Jurášek“

Stalo sa už tradíciou, že ilavskí dobrovoľníci v spolupráci s oddelením kultúry každú zimu svoju kreativitu realizujú v malom parku pri fontáne. Či už to bolo Ladové kráľovstvo, bohatý rozprávkový park, alebo rekordný Mrázik. Ani tento rok nebol výnimkou. V predvečer poslednej adventnej nedele dobrovoľníci pre deti pripravili tento raz hranú rozprávku TRI ORIEŠKY PRE POPOLUŠKU.

Po tom, čo sa malý park rozsvietil vianočnými svetielkami, sa deťom prihovoril Deduško Večerniček a pri známej rozprávkovej znelke zasvietil svetielka na stromčeku. Všetky prítomné deti pozval pozrieť si jednu z najkrajších vianočných rozprávok – O popoluške, ktorá nemala život s macochou a nevlastnou sestrou Dorou vôbec ľahký. Našla však tri oriešky, ktoré boli záračné... Ale veď to už poznáte – jej stratenú črievičku našiel princ, ktorý za ňou prišiel na bielom koni a odviezol si ju už ako svoju nevestu. Schválne, spočítali by ste, koľkokrát ste

filmovú Popolušku už videli?

V malom parku síce deti videli v podaní hercov z divadelného súboru Masky len kúsok z nej, ale za to sa mohli odfoťiť s nádhernou sovou a povoziť sa na krásnom bielom koníkovi.

Nechýbali ani ďalšie menšie fotogenické kulisy, medzi nimi aj nadrozmerne sane, ktoré boli do Knihy slovenských rekordov zapísané minulý rok. Malým snehuliakom padol vhod aj detský punč, ktorí dobrovoľníci zdarma rozdávali.

Dobrovoľníkom, tvorcom kulís a divadelníkom ĎAKUJEME:-)

TVORIVÉ KURZY

Počas dvoch večerov sme sa v dome kultúry pod vedením šikovných lektoriek naučili zdobiť medovníčky a vyrobiť si vianočný svietnik zo živého materiálu. Pod ich odborným dozorom sa medovníčky postupne menili na hotové umelecké diela. Živé ikebany zase na svietniky, vence či iné dekorácie, ktorými sa môže pochváliť vo svojej domácnosti každá gazdinka.

-ra-

Daj Boh šťastie tejto zemi, všetkým ľuďom v nej...

„Nech im slnko jasne svieti každý Boží deň.
Nech ich sused v láske má, nech im pokoj zachová.
Daj Boh šťastie tejto zemi, všetkým národom.
Nech im svetlo hviezd lásky ožiaruje dom.
Hladným chleba dobrého, chorým zdravia pevného.
Dopraj Bože svojmu dielu večné trvanie.
Nech sa samo nezhubí, všetci prosíme.
Rybám čistej vody daj, vtáctvo a zver zachovaj.
Dopraj Bože svojmu dielu večné trvanie.“

Posledný adventný koncert sa konal v nedeľu 18. decembra v dome kultúry. Bolo krásnym zážitkom opäť ho programovo zaplniť podujatím, ktoré má v Ilave dlhoročnú tradíciu. Zažilo ho už mnoho generácií tancujúc a spievajúc na javisku a

neskôr povzbudzujúc svoje deti, či vnúčence v hľadisku. Jeho odkaz je počnúc názvom a textom piesne, z ktorej vychádza, úplne jasný - zapívať ilavčanom tesne pred Vianocami, všetko dobré... Šťastie, zdravie a lásku!

-verk-

Vianočné trhy sa tento rok konali v piatok 16. decembra a počasie im veru veľmi neprišlo. Tento problém však veľmi šikovne vyriešili dobrovoľní hasiči z Ilavky, ktorí na námestí postavili veľký stan. A tak už nič nebránilo tomu, aby si návštevníci trhov mohli so svojimi priateľmi zjesť dobré jedlo, pripíť horúcou medovinkou či punčom a samozrejme nakúpiť darčeky. Vianočnú atmosféru nakupujúcim i predávajúcim spríjemnili svojím vystúpením spevom a hrou na heligónke Lucka Haladejová, žiaci zo ZUŠ ILAVA a spevokol ilavčan.

DEŇ S MESTSKOU KRONIKÁRKOU odhalil mnoho zaujímavostí zapísaných nezmazateľným perom

V utorok 29. novembra sa v mestskom múzeu konalo špeciálne podujatie. Jeho hlavnou postavou bola mestská kronikárka Magdaléna Kobzová, ktorá svedomito zapisuje udalosti v Ilave od roku 1917. Avšak dokumentačný atrament jej nebol cudzí ani dávno predtým, keď s touto činnosťou pomáhala svojmu manželovi. Vydala sa totiž do kronikárskej rodiny.

Magdalénu Kobzovú Ilavčanom netreba obzvlášť predstavovať, mnohí ju poznajú ako jednu zo svojich učiteliek zo základnej školy, iní ju stretali v mestskom múzeu, o ktoré sa v jednom období starala, či na rôznych kultúrnych podujatiach, ktorých bola súčasťou. Ani dnes, vo svojom dôchodkovom veku, nezaháľa, donedávna bola členkou kultúrnej komisie, je jazykovou korektorkou Ilavského mesačníka a ako sme už spomenuli – ostro sleduje akékoľvek spoločenské, politické a kultúrne dianie v našom meste, aby ho mohla svojím úhladným písmom zaznamenať do mestskej kroniky.

„Môj celý životný príbeh je spojený s Ilavou. V tomto mestečku žili starí rodičia, moji rodičia a ja s bratom. Vyrastala som na Moyzesovej ulici, odkiaľ bolo blízko na námestie i do školy, v rodine remeselníka, ktorý bol majstrom na postroje pre kone, šil a opravoval matrace ľuďom a žiakom aktovky do školy. Mama sa starala o domácnosť, zvieratá vo dvore a dostatok úrody na poli,“ predstavuje sa nám Magdaléna Kobzová. Ako ďalej spomína, po štúdiu na Pedagogickej fakulte Univerzity J. A. Komenského v Trnave sa jej prvým pracoviskom stala Základná škola v Pruskom, nasledovala Základná škola v Ilave na Hviezdoslavovej ulici, potom na Medňanskej ulici. Niekoľko rokov riadila školu v Zliechove.

„Počas mojej pedagogickej práce som sa zaujímala aj o

kultúrny život Ilavy a tak som sa podieľala i na spravovaní mestského múzea spoločne s nadšencami a lokálpatriotmi. Môj manžel, Michal Kobza, vyrastal v rodine mestského kronikára, starostu a zakladateľa kultúrnych ilavských spolkov, dlhoročného organistu v ilavskom kostole. Keď v roku 2000 hľadali pracovníčky domu kultúry človeka, ktorý by vedel a mal záujem mestské udalosti zapisovať, manžel sa rozhodol po vzore starého otca Štefana Rausa a svojho otca Mikuláša Kobzu pokračovať v tradícii spisovania a spracovávaní informácií do mestskej kroniky. Tejto práci sa venoval 16 rokov,“

objasňuje M. Kobzová prostredie ilavských kronikárov. Vďaka rodine, do ktorej sa vydala, mala možnosť oboznámiť sa s mnohými historickými informáciami a ich zápismi v mestskej kronike. Spolu s manželom sa jej podarilo získať veľa nových historických informácií, hlavne o rôznych druhoch škôl, pôsobiacich v minulosti na území Ilavy. „Rozhodla som sa ich spracovať a ponúknuť Ilavčanom v knihe Almanach škôl ilavských. Keď v roku 2017 manžel zomrel, primátor mesta ma požiadal, aby som v práci pokračovala. Kronikárčenie sa venujem piaty rok, no však príde deň, kedy v tejto veľmi zaujímavej a dôležitej činnosti bude musieť pokračovať iný Ilavčan či Ilavčanka. Budem veľmi rada, keď sa s takýmto nadšencom stretnem a

odovzdám mu možnosť pokračovať v tejto ušľachtilej práci nielen pre obyvateľov, študentov histórie, ale i návštevníkov mesta,“ dodáva s nádejou, že sa žezlo mestského kronikára podarí odovzdať tej správnej osobe. Ako nám totiž na výstave v mestskom múzeu prezradila, táto práca si vyžaduje nielen kultúrno-spoločenský rozhľad, ale aj pekné písmo, výbornú gramatiku a štylistiku, ochotu a chuť zisťovať nové informácie a udalosti a napokon hodiny a hodiny strávené pri ich prepisovaní.

Deň s mestskou kronikárkou prebiehal počas celého popoludnia v zrenovovanej historickej časti, kde pracovníčky múzea vystavili všetky mestské kroniky, ktoré sa uchovali (po roku 1955), spolu s nimi aj množstvo iných zaujímavých písomností a nevydaných zväzkov. Nechýbalo ani množstvo fotoalbumov z dávnych kultúrnych

udalostí v meste a čerešničkou na torte bolo premietanie videozáznamov, ktoré sa podarilo uchovať a prekonvertovať z klasických VHS kaziet do digitálnej podoby a tak si návštevníci mohli pozrieť napríklad vianočné pásmo v DK Ilava, ktoré pripravili učители a žiaci základnej školy spred 30-tich rokov či program pripravený pri príležitosti uvedenia do života monografie ILAVA.

„Veľmi pekná účasť návštevníkov tohto podujatia nás naozaj potešila. Rozprávanie pani Kobzovej sme si užili aj my – súčasní pracovníci múzea a infocentra. Je pozitívne, že aj v dnešnej dobe si mnoho ľudí nájde cestu aj k takýmto špecifickým podujatiam a že aj v Ilave stále ešte pretrváva záujem o históriu. Určite nás to motivuje aj ďalej robiť takéto typy podujatí,“ zhodnotila V. Klobučníková, pracovníčka múzea.

-verk-

Vianočné čítanie a tvorenie v knižnici

Pre piatakov a šiestakov zo Špeciálnej základnej školy v Ilave sme v utorok 13. decembra pripravili podujatie v knižnici, spojené s následnou návštevou múzea. Deti neprišli s prázdnyimi rukami, okrem krásneho vianočného pránia priniesli aj dreveného snehu-liaka, ktorý robí radosť návštevníkom knižnice a infocentra. Stretnutie sa nieslo v duchu blížiacich sa sviatkov. Čítali sme príbeh Detské vianoce a debatovali o vianočných zvykoch vo svete i u nás, v našich rodinách. Rozprávali sme sa o sviatočných jedlách a rituáloch. Následne sme vyrábali darčkové taštičky, recyklovali sme poškodenú a už vyradenú knihu. Nie všetko sa musí hneď vyhodiť a deti videli, že aj zažltnuté stránky môžu s trochou fantázie získať nové využitie. Po odchode z knižnice sa deti pripojili k ostatným žiakom školy a všetci išli navštíviť múzeum s aktuálnou výstavou betlehemov. V špeciálnej škole majú šikovných pedagógov, veľa sa u nich tvorí a výsledky vidno nielen v budove školy, ale pravidelne aj u nás v dome kultúry, knižnici a najnovšie aj v múzeu, kde tiež majú vystavený veľmi pekný minimalistický betlehem.

-ot-

Príbeh príbehov, odohrávajúci sa na sviatok Narodenia Pána, nás fascinuje už viac ako dvetisíc rokov. Keď František z Assisi v roku 1223 celebraval u Greccia v Umbrii polnočnú omšu, kde nechýbalo ležiace dieťa zavinuté v handrách medzi oslíkom a volom a klaňajúci sa pastieri, nemohol tušiť, že vstúpil do dejín betlehemárstva. Aj keď sa živá scéna obišla bez Panny Márie, svätého Jozefa, bez stajne alebo jaskyne. O stavanie jasieliek v kostoloch sa od 60. rokov 16. storočia zaslúžili jezuiti a neskôr o rozšírenie ľudových jasieliek nechtiac aj cisár Jozef II., keď betlehemy vykázal z cirkevných priestorov.

Betlehem je umelecké, často priestorové, vyobrazenie znázorňujúce Svätú rodinu pri narodení Ježiša. Práve narodený Ježiško leží v maštali (príp. v jaskynke) na sene v jasiach (t. j. krmidle pre dobytok) a Panna Mária a svätý Jozef ho opatrujú. Pastieri a orientálni Traja králi prinášajú dary a scéna býva doplnená zvieratami (vôl, oslík, ovce, favy a iné) a anjelom.

Betlehemy sú vytvárané z najrôznejších materiálov: z dreva, keramiky, papiera, perníka, ale i piesku, snehu či ľadu. Dnes sú nielen súčasťou kostolov, ale aj domácností a svoje miesto majú aj v každej obci či meste. V Ilave do centra mesta pribudol v roku 2020 nový drevený betlehem, ktorého súčasťou sú slamené postavy v životnej veľkosti. Aj v tomto roku dotvára krásnu vianočnú výzdobu, nainštalovaný je v priestoroch pred kostolom.

„V zrekonštruovanom mestskom múzeu sme si pre vás pripravili príležitostnú výstavu betlehemov, ktoré pozostávajú najmä zo zapožičaných darov od ich zberateľov alebo tvorcov. Vo výkladoch môžete vidieť hneď dva najväčšie z nich. Kufríkový Lanšperský betlehem s papierovými postavami, ktorý hrá koledy a svieti, nám zapožičal František Uhrík. Betlehem vyrezávaný z dreva vyrobil Rudolf Hanko z Hornej Poruby,“ povedala Veronika Klobučníková

i talianskeho mesta Volterra, vyrobený zo špeciálneho miestneho kameňa. Určite zaujme aj krásne prevedenie betlehema vyrobeného zo šamotovej hliny. Ďalej vystavujeme aj zbierku po zosnulom

V mestskom múzeu si môžete pozrieť takmer 90 betlehemov - od najväčších po miniatúrne

z mestského infocentra a múzea. Ako ďalej dodala, vo vnútri nájdete množstvo ďalších zaujímavých zobrazení Svätej rodiny z rôznych materiálov, od papiera cez drevo, kameň, vosk po keramiku. Spolu je ich takmer deväťdesiat. „Nájdete tu súkromnú zbierku Olgy Tomásovej, ktorá obsahuje betlehemy z Ameriky, z Izraela

ilavskom učiteľovi a poslancovi Milanovi Tomanovi. Krásny drôtený kúsok máme zapožičaný od drotárky Márie Dušíckovej. A veľa veľa ďalších... Určite sa oplatí prísť pozrieť,“ pozýva do mestského múzea V. Klobučníková na výstavu, ktorá potrvá do konca januára.

LANŠPERSKÝ BETLEHEM

Autorom Lanšperského betlehemu je Alojz Lachman. Podľa jeho predlohy ho zostrojil František Uhrík z Tlmáča a jeho prototyp doplnil mikropočítačom, čím ho ozvláštnil o svetelné animácie

a hudobný doprovod trinástimi koledami. Zostrojiť papierovú a kufríkovú časť z dreva pre neho nebolo ťažké, nakoľko návod A. Lachmana bol rozkreslený dostatočne podrobne. Elektronickú časť si však vymyslel sám a trvalo mu dlho, kým si zabezpečil všetky potrebné komponenty. Prvú verziu svojho betlehemu vytvoril v roku 2017 a fungoval na ovládač mobilom, čo bolo užívateľsky komplikované. Model, ktorý vidíte vo výklade, je už jeho piatou verziou, ovláda sa tlačidlami pomocou kódov a má predispozíciu na zápis až 1000 skladieb a animácií. Svoj vylepšený Lanšperský betlehem nám pán Uhrík na čas zapožičal, za čo mu ďakujeme. Držíme mu palce pri naplnení ďalšieho svojho cieľa, ktorým je zostrojenie slovenského betlehema v podobnom duchu.

VZÁCNÁ DETAILNÁ REZBÁRSKA PRÁCA

Vo výklade múzea môžete vidieť ďalší zo zapožičaných betlehemov. Jeho autorom je Rudolf Hanko. Pochádza z Hornej Poruby, no žije v Ilave. Je dlhoročným členom spevokolu Ilavčan. Betlehem začal vyrezávať v roku 1999 a naďalej vo svojej záľube pokračuje. Používa lipové a topoľové drevo. Postavy najradšej vyrezáva cez zimné mesiace vo svojej rodnej dreveničke v Hornej Porube. -red-

ILAVSKÝ MESAČNÍK

Kultúrno-spoločenské noviny obyvateľov mesta Ilava. Vydáva: Mestský úrad Ilava, IČO: 00317331, Mierové námestie, 019 01 Ilava. Adresa redakcie a inzertného oddelenia IM: Dom kultúry Ilava, Ul. Farská 84/5, 01901 Ilava Tel.: 042 44 555 70-72. Šéfredaktor: Mgr. Veronika Klobučníková, e-mail: ilavskymesacnik@ilava.sk, veronika.klobucnikova@ilava.sk. Redakcia Ilavského mesačníka: Anna Riecka, Janette Šedová Janušková, Olga Tomášová. Korektúra: Mgr. Magdaléna Kobzová. Grafická príprava: RA-VA, s. r. o. Tlač: ASSA, spol.s.r.o. Púchov. Číslo povolenia: SK OMT - 16. Rozširuje DK Ilava. Náklad: 2 200 ks. EV 3868/09 Príspevky nehonorujeme. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, prípadne nezverejnenie materiálov. Uverejnené príspevky sa nemusia zhodovať so stanoviskom redakcie. ISSN 13 38-9262

KÚPELE V REGIÓNE
„PRAVÝ ODDYCH V PRAVÝCH KÚPEĽOCH“

1.12. 2022 - 28.2. 2023

Vyskúšajte jedinečné účinky termálnej vody v bazénoch
**Sina - Hammam, Pl - MUDr. A.Čapka,
PII, PIII a PK - Krym**

vstup do termálnych bazénov je možný len pre osoby nad 18 rokov
Zľavy nie sú kumulovateľné, sú neprenosné a platia vždy pre 1 osobu po preukázaní sa občianskym preukazom
s trvalým pobytom v zmluvnom meste / obci v rámci akcie Kúpele v regióne.
Vstup do bazénov je podmienený ich voľnou kapacitou (odporúčame včasnú rezerváciu termálnych bazénov).
Zmena režimu vstupov je vyhradená a riadi sa podľa aktuálnej epidemiologickej situácie a nastavenia RÚVZ.

50% zľava

Rezervácie a predaj procedúr v budove Kaštieľ:
PO - NE: 8:00-17:30 hod. +421/32/6514 140 (775) www.kupele-teplice.sk

KNIHY KORNÉLIA Malý príjemný rodinný obchod s dobrými
Moyzesova 123, Ilava 0910 111975 knihami, peknými umeleckými vecami
a drobnými "hand made" darčekom

**ĎAKUJEME, ŽE SPOLU S NAMI
MÁTE RADI KNIHY.**

BETLEHEMY

MESTO ILAVA
VÁS POZÝVA NA
VÝSTAVU

**12.12.2022
31.01.2023**

OTVORENIE VÝSTAVY
OTVÁRANIE: 10:00 - 18:00 H

PONEDIELOK A STREDA
12.00 - 18.00 H

PONEDIELOK 18.12. DO 17.00 H
STREDA 21.12. DO 17.00 H

ŠTVRTOK A PIAŤOK
9.00 - 11.30 H
VÝSTAVY OBDOBNE ZASTAVENÉ

VŠETKO JE ZDAR
KONANIE VÝSTAVY ZDARMA

DREVENÉ • PAPIEROVÉ • KERAMICKÉ A INÉ...
ZAPOŽIČANÉ OD AUTOROV I ZBERATEĽOV

MESTSKÉ MÚZEUM ILAVA

www.ilava.sk f Mesto Ilava oficiálna stránka mesta f Infocentrum Ilava i Mesto_ilava

Kaderníctvo
Mierové námestie 52, Ilava
0905 458 760

Tinka

Ponúkame Vám:

- dámske, pánske a detské strihy
- nové trendy vo farbení
- predlžovanie vlasov
- čistenie vlasov Malibu C
- predaj vlasovej kozmetiky Schwarzkopf, Zenz, Malibu C

**PRACUJEME
AJ BEZ OBJEDNÁVKY**

**ELEKTROINŠTALÁCIE
PROJEKTY
REVÍZIE**

**HS ELEKTRO
ILAVA**

**BLESKOZVODY
PRÍPOJKY NN
PREDAJŇA**

© 042 44 653 97
www.hselektro.eu